

Ομιλία του Υπουργού Οικονομικών, Γιάννη Βαρουφάκη, στη Βουλή, στη συζήτηση επί των προγραμματικών δηλώσεων της κυβέρνησης

Κυρία Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Σε μία κανονική χώρα η πρώτη ομιλία Υπουργού Οικονομικών στο πλαίσιο της κατάθεσης και συζήτησης των προγραμματικών δηλώσεων αφορά τον οικονομικό προγραμματισμό τετραετίας. Δεν ζούμε, όμως, σε κανονική χώρα. Όπως και ο προϋπολογισμός του κράτους, που αναγκάστηκε να καταθέσει ο προκάτοχός μου, ήταν μία άσκηση άνευ ουσίας, καθώς όλα τα δεδομένα ήταν στον αέρα ενόψει μίας μη συμφωνίας μεταξύ της προηγούμενης κυβέρνησης με τους δανειστές, κάτι τέτοιο θα συνέβαινε και σήμερα, αν παρούσα στη Βουλή προγραμματισμό τετραετίας, τη στιγμή που, όπως είναι παγκοσμίως γνωστό, βρισκόμαστε εν μέσω μίας δύσκολης διαπραγμάτευσης, το αποτέλεσμα της οποίας θα προσδιορίσει όλες τις παραμέτρους του προϋπολογισμού, όχι μόνο του φετινού, αλλά και των υπόλοιπων ετών.

Ο Πρωθυπουργός Αλέξης Τσίπρας, σε πρόσφατες συνομιλίες του με ξένους αξιωματούχους, τους είπε ότι σκέφτεται να πρωτοτυπήσει, να κάνει πράξη αυτά που υποσχέθηκε στον ελληνικό λαό. Θα μου επιτρέψει να τον αντιγράψω. Σκέφτομαι και εγώ να πρωτοτυπήσω, να προσέρχομαι στο Κοινοβούλιο, κυρία Πρόεδρε, και να μιλώ ειλικρινά για την οικονομική κατάσταση της χώρας.

Κυρία Πρόεδρε, έχετε τη δέσμευσή μου ότι η πληροφόρηση του λαού για την οικονομία μας θα ξεκινά απ' αυτήν εδώ την Αίθουσα. Σέβομαι τον Τύπο, τα μέσα, το διαδίκτυο, αλλά το Κοινοβούλιο προέχει. Πρώτα εδώ, μετά στα μέσα. Ζητώ συγγνώμη που δεν ήμουν παρών τις προηγούμενες ώρες, αλλά ξέρετε, αυτές τις μέρες η προετοιμασία για την Τετάρτη είναι υπέρ πάντων. Πιστεύω ότι έχω την κατανόησή σας.

Ας μιλήσουμε, όμως, ανοιχτά. Η κυβέρνησή μας, όπως και η προηγούμενη, τελεί υπό ασφυκτικές πιέσεις, υπό καθεστώς απειλών που δεν συνάδουν με τα ευρωπαϊκά ιδεώδη. Πίεση να αποδεχθεί ένα πρόγραμμα που, αντίθετα με προηγούμενες κυβερνήσεις, εκλέχθηκε για να το αμφισβητήσει ως προς τη λογική του.

Θέλω να σας πω κάτι απλό. Εάν επρόκειτο για ένα πικρό μεν, θεραπευτικό δε φάρμακο, το οποίο μας πιέζουν να καταπιούμε για το καλό μας, θα πρότεινα να το καταπιούμε.

Αν πίστευα ότι η υποχώρησή μας και η αποδοχή του μνημονιακού προγράμματος που «τρέχει», το οποίο ουσιαστικά ως προς τη λογική και τη φιλοσοφία του παραμένει το ίδιο από το 2010, κάποια στιγμή έστω και δύσκολα, έστω με πόνο, θα έβγαζε την Ελλάδα από την κρίση, θα πρότεινα να προχωρήσουμε, να υποχωρήσουμε, χωρίς δογματισμούς και εγωισμούς. Δεν το πιστεύω, όμως.

Σε αυτό το σημείο θέλω να πω προς την Αντιπολίτευση πως, ανεξάρτητα από τις διαφωνίες μας, προσωπική μου πεποίθηση είναι ότι οι Ευρωπαίοι εταίροι μας φέρθηκαν απρεπώς στην κυβέρνησή σας. Θέλω να πω πως η αποτυχία των προηγούμενων τριών κυβερνήσεων- όχι μόνο της προηγούμενης κυβέρνησης- στο να πιάσουν τους στόχους τους δεν οφείλεται στην έλλειψη ικανότητας όσον αφορά στην εφαρμογή του προγράμματος, οφείλεται στο γεγονός ότι, όπως είχε πει και ο Τζον Μέιναρντ Κέινς για τη Συνθήκη των Βερσαλλιών, «οι ισχυροί επέβαλαν στον ηττημένο όρους που δεν είχαν δικαίωμα να επιβάλουν και παράλληλα ο ηττημένος αποδέχθηκε και δεσμεύσεις που δεν είχε δικαίωμα να αποδεχθεί, επειδή ήταν αδύνατον να εκπληρωθούν».

Έτσι και με το πρώτο μνημόνιο το Μάη του 2010, έτσι και με το δεύτερο στις αρχές του 2012, έτσι και με την τροποποίησή του στα τέλη του 2012. Όσο και αν αληθεύει ότι οι προηγούμενες κυβερνήσεις ολιγώρησαν στις μεταρρυθμίσεις, ιδίως στην αντιμετώπιση αυτού που εγώ ονομάζω «μακρο-παρασιτισμό», η αλήθεια είναι ότι το συγκεκριμένο πρόγραμμα προσαρμογής ήταν καταδικασμένο να αποτύχει όποιος και να το εφάρμοζε.

Ακόμη και οι επιτυχίες της, όπως η μετάβαση σε πρωτογενές πλεόνασμα, ενίσχυσαν τον αποπληθωρισμό και εμπέδωσαν μία κάκιστη μακροοικονομική δυναμική που υπονόμει

ακόμα και τις καλές προσπάθειες.

Ο λόγος ήταν απλός. Από το 2008, όταν κατέρρευσε το Διεθνές Χρηματοπιστωτικό Σύστημα αρχής γενομένης από τη Wall street και ένα χρόνο αργότερα η Ευρώπη ολόκληρη μπήκε στη βαθιά ύφεση, ήταν δεδομένο για κάποιους εξ ημών ότι το ελληνικό κράτος θα έπαυε να μπορεί να αναχρηματοδοτεί το μεγάλο δημόσιο χρέος του, για να το πω χωρίς ευφημισμούς. Το ελληνικό κράτος χρεοκόπησε το 2010. Ένα πρόβλημα, δυστυχώς, χρεοκοπίας αντιμετωπίστηκε σαν να ήταν πρόβλημα ρευστότητας. Έτσι δόθηκε το μεγαλύτερο δάνειο στην ιστορία στο πιο πτωχευμένο κράτος της Ευρωζώνης, υπό όρους που συρρίκνωναν τα εισοδήματα, από τα οποία έπρεπε να αποπληρωθούν τόσα τα παλαιά όσα και τα νέα δάνεια.

Δεν χρειαζόταν να είναι κανείς οικονομολόγος, για να καταλάβει ότι δεν μπορούσε να έχει αίσιο τέλος αυτή η πολιτική. Δεν χρειαζόταν να είναι κανείς οικονομολόγος για να κατανοήσει πως οι γιορτές και τα πανηγύρια τον Μάιο του 2010 για το μέγα δάνειο που μας έδωσαν βασιζόταν σε μία τοξική φαντασίωση που θα οδηγούσε με μαθηματική ακρίβεια την Ελλάδα στα πέτρινα χρόνια και την Ευρώπη στην αποτελμάτωση, δεδομένου ότι η δική μας «διάσωση», το δικό μας μνημόνιο, ουσιαστικά αποτέλεσε το μοντέλο για την αντιμετώπιση της κρίσης αλλού, με αποτέλεσμα η κρίση να επεκταθεί από την Ελλάδα στις αγορές ομολόγων αρχικά και μετά με την πυροσβεστική επέμβαση-παρέμβαση του κ. Ντράγκι, το καλοκαίρι του 2012, η κρίση αυτή να κάνει μία μετάσταση σαν καρκίνος και να χτυπήσει τον παραγωγικό ιστό της χώρας, αλλά και της Ευρώπης ολόκληρης, με αποτέλεσμα τον αποπληθωρισμό που σήμερα κατατρώει τη μελλοντική ανταγωνιστικότητα ολόκληρης της Ευρώπης.

Η μεγάλη ελπίδα των έως πρότινος κυβερνόντων και της τρόικας ήταν πως οι μεταρρυθμίσεις θα ήταν αυτές που θα έδιναν το έναυσμα για την αντιμετώπιση της αυτοτροφοδοτούμενης κρίσης, χρέους, ύφεσης, επενδύσεων. Όμως αυτό που τους διέφυγε είναι ότι οι μεταρρυθμίσεις, ιδίως όταν οι προτεραιότητές της είναι λανθασμένες και όταν ο μακροπαρασιτισμός αφήνεται στην ησυχία του και στοχεύονται μόνο μερικές επιλεγμένες μορφές μικροπαρασιτισμού, απορρίπτονται από μία κοινωνία σε απόγνωση ως ξένο σώμα.

Όταν το τρίγωνο της αμαρτίας των κατασκευαστών, των καρτέλ, των τραπεζών, των μέσων μαζικής ενημέρωσης αφήνεται ανέπαφο, την ώρα που οι εργαζόμενοι και οι μικρομεσαίοι χάνουν το έδαφος κάτω από τα πόδια τους και το τροφαντό κατεστημένο τους δείχνει το δάχτυλο, λέγοντας «μαζί τα φάγαμε», η υπόθεση των μεταρρυθμίσεων έχει χαθεί. Ιδίως όταν ο κατάλογος των μεταρρυθμίσεων δεν έχει γεννηθεί εδώ, αλλά έχει έρθει με email ή φαξ από την Ουάσιγκτον από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Για να μην σας κουράζω, το τέλος της κρίσης δεν θα έρθει εάν πούμε άλλο ένα «ναι» στο εφαρμοζόμενο πρόγραμμα. Τι ωραία που θα ήταν αν το φάρμακο ήταν πικρό μεν, θεραπευτικό δε. Θα το παίρναμε, χωρίς διαπραγμάτευση, και θα είχαμε το κεφάλι μας ήσυχο. Θα μπορούσαμε να μην τρέχουμε στις Βρυξέλλες κάθε λίγο και λιγάκι και να «τρέξουμε» τα Υπουργεία μας.

Δυστυχώς, το δήθεν φάρμακο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι τοξικό. Και το χειρότερο, το γνωρίζει αυτό ο θεράπων ιατρός. Απλά, έχει δεσμεύσεις να συνεχίσει να μας το δίνει, παρ' όλο που ξέρει και κατ' ιδίαν το παραδέχεται ότι κάνει κακό, δεν κάνει καλό.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η ιδέα ότι μία χώρα, χωρίς ουσιαστική τραπεζική πίστη, με τον παραγωγικό της ιστό καταρρακωμένο, με εργαζόμενους εξαθλιωμένους, άνεργους, απλήρωτους, με ένα δυσθεώρητο δημόσιο χρέος, ότι μία τέτοια κοινωνική οικονομία θα καταφέρει να ξεφύγει από τη σκοτοδίνη, παράγοντας πρωτογενή πλεονάσματα της τάξεως του 4,5% για τα επόμενα συναπτά χρόνια, αυτή η ιδέα κάνει οποιονδήποτε σοβαρό οικονομολόγο ανά τον κόσμο να κουνά το κεφάλι με απόγνωση. Όλοι γνωρίζουν ότι η έξοδος από την κρίση με τέτοιες δεσμεύσεις και υπό τέτοιες συνθήκες, δεν νοείται. Ακόμη και η τρόικα το γνωρίζει. Το παραδέχονται όσο τα μικρόφωνα είναι κλειστά. Δεν το παραδέχονται όταν τα μικρόφωνα ανοίγουν.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ήρθε η ώρα αυτά που λέγονται κεκλεισμένων των θυρών κι όταν τα μικρόφωνα είναι κλειστά, να ειπωθούν στο δημόσιο ευρωπαϊκό διάλογο. Όσο

επικρατεί αυτή η διγλωσσία, που επιτείνει τη μεγάλη κρίση της χώρας και το μεγάλο αποπληθωρισμό της Ευρωζώνης, οι μόνοι κερδισμένοι είναι οι εχθροί της Ευρώπης, οι εχθροί της Δημοκρατίας, εκείνοι που επενδύουν στο μίσος και στη μισαλλοδοξία. Πολλοί αναρωτιούνται: Γιατί αυτή η διγλωσσία, γιατί αυτή η εμμονή σε αποτυχημένες πολιτικές; Ακόμα και νεοφιλελεύθεροι τραπεζίτες της Wall Street ή του City του Λονδίνου συμφωνούν. Κρίνουν την πολιτική, στην οποία εμμένει η Ευρωπαϊκή Ένωση, αδιέξοδη και μισανθρωπική.

Ο λόγος είναι απλός: Για χρόνια παραπλανούσαν τους βουλευτές και τους λαούς τους, λέγοντάς τους ότι τα μνημονιακά δάνεια ήταν δείγμα ευρωπαϊκής αλληλεγγύης στους τεμπέληδες τους Έλληνες, στους Ισπανούς, στους Πορτογάλους, στους Ιρλανδούς, στην περιφέρεια.

Η αλήθεια, βεβαίως, ήταν διαφορετική: Το πρώτο μνημόνιο επρόκειτο για πράξη αλληλεγγύης, αλλά αλληλεγγύης προς τις τράπεζες της Βόρειας Ευρώπης, όπου κατέληξε το 90% των ευρώ που λάβαμε.

Σύμφωνα με την BIS, το διεθνή οργανισμό των κεντρικών τραπεζών, αν θέλετε, των κεντρικών τραπεζών της Δύσης, το πρώτο μνημόνιο επέτρεψε στις τράπεζες της Γερμανίας και της Γαλλίας να ξεφορτωθούν εκατοντάδες δισεκατομμύρια ελληνικού χρέους στην ονομαστική του αξία, την ώρα που η αγοραία του αξία είχε μειωθεί κατά 81%. Αυτό εννοούμε με τη φράση «σοσιαλισμός αποκλειστικά για τραπεζίτες».

Αυτός ήταν ο λόγος που τότε –εάν θυμάστε– το 2010–2011 η φράση «αναδιάρθρωση χρέους» θεωρείτο εθνική προδοσία. Όταν, όμως, αυτή η κυνική μεταβίβαση τραπεζικών ζημιών ολοκληρώθηκε και αυτές οι ζημίες μεταφέρθηκαν στους ώμους των πιο ισχνών φορολογούμενων, όχι μόνο της Ελλάδας αλλά και της Ευρώπης, τότε ξαφνικά είχαμε αναδιάρθρωση χρέους, την οποία ονομάσαμε PSI. Ήταν ένα τεράστιο «κούρεμα», που έπληξε τα ασφαλιστικά ταμεία, τους ιδιώτες ομολογιούχους, τις τράπεζες της Κύπρου και βεβαίως πάλι τον Έλληνα φορολογούμενο, ο οποίος δανείστηκε από τους εταίρους μας υπέρ των ελληνικών τραπεζών αυτή τη φορά.

Σήμερα, πέντε χρόνια μετά, η κρίση που ξεκίνησε στη Wall Street το 2008, που καταρράκωσε την Ελλάδα, το σαθρότερο μέρος του ευρωζωνικού αρχιτεκτονήματος, αυτή η ίδια κρίση έχει κάνει μετάσταση και έχει πάει παντού. Έχει διεισδύσει στις αρνητικές προσδοκίες των πολιτών ανά την Ευρώπη, ενισχύοντας τον αποπληθωρισμό.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα –κακά τα ψέματα– έχει ένα στόχο σύμφωνα με το καταστατικό της: Τον πληθωρισμό λίγο κάτω από 2% και την αποφυγή του αποπληθωρισμού. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα –όπως και όλοι μας– έχει αποτύχει σε αυτό το στόχο. Έχει χάσει τον έλεγχο της νομισματικής πολιτικής. Έχει πιαστεί στη βάνουση παγίδα του αρνητικού πληθωρισμού.

Σας κούρασα με όλα αυτά για έναν λόγο: Για να σας εξηγήσω γιατί, αντί να πάρουμε τον εύκολο δρόμο της συμφωνίας, με αυτά που μας πιέζουν να συμφωνήσουμε, απαιτούμε μια νέα συζήτηση για την ουσία του προβλήματος: Επειδή οι πολιτικές που απαιτούν να καταπιούμε είναι μέρος του προβλήματος και όχι το πραγματικό φάρμακο, όχι μόνο για μας, αλλά για ολόκληρη την Ευρώπη.

Επιτέλους, κάποιος πρέπει να πει «όχι». Έπεσε πάλι στη μικρή Ελλάδα ο κλήρος να πει αυτό το «όχι». Φαίνεται το έχει η μοίρα μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

στη διαπραγμάτευση που έχει ήδη αρχίσει προσερχόμαστε με ένα και μοναδικό αίτημα: Να μας δοθεί η ευκαιρία να καταθέσουμε τις απόψεις μας, τις προτάσεις μας.

Αντίθετα, από την πρώτη στιγμή που εκλεγθήκαμε, πριν ακόμη ορκιστούμε ως βουλευτές, μας έβαλαν το μαχαίρι στο λαιμό, λέγοντάς μας «είτε υπογράφετε, είτε...».

Η σταθερή μας απάντηση, όπου έχουμε βρεθεί και όπου έχουμε συνομιλήσει, είτε εδώ, είτε στην Ευρώπη εκτός Ελλάδας, είναι απλή: Εδώ έχουμε δύο αλληλοσυγκρουόμενες αρχές. Σεβαστές και οι δύο. Από τη μία υπάρχει η συνέχεια του κράτους, η δέσμευση που έχουν αποδεχθεί οι προηγούμενες κυβερνήσεις για το τρέχον πρόγραμμα. Είναι σεβαστή αυτή η δέσμευση. Από την άλλη, όμως, υπάρχει και μια νέα λαϊκή εντολή για να αμφισβητήσουμε τη λογική αυτού του προγράμματος. Και αυτή πρέπει να είναι σεβαστή, εκτός εάν συμφωνούμε ότι σε μια χώρα που βρίσκεται σε πρόγραμμα στην

Ευρώπη πρέπει να καταργηθούν οι εκλογές.

Θέτω, λοιπόν, μια ερώτηση κρίσεως για όλους μας: Πώς μπορούν να παντρευτούν οι δύο αυτές αρχές; Αυτό δεν είναι, άλλωστε, το ίδιο της Δημοκρατίας; Να παντρεύει αλληλοσυγκρουόμενες αρχές.

Η δική μας πρόταση είναι η εξής: Ούτε θα σκίσουμε το ισχύον πρόγραμμα, ούτε εσείς θα απαιτήσετε την τυφλή εφαρμογή του, λες και δεν έγιναν εκλογές.

Όπως κάνουν οι σοβαρές επιχειρήσεις, οι έξυπνοι συμβεβλημένοι σε κάποιο συμβόλαιο, όταν αλλάξουν τα δεδομένα συμφωνούν να υπάρξει μια μεταβατική περίοδος, μια γέφυρα μεταξύ των συμβολαίων, μεταξύ της ισχύουσας συμφωνίας και μιας νέας που θα εξασφαλίσει ικανό χρόνο στα δύο μέρη να προβούν στις συζητήσεις και στις διαβουλεύσεις που θα παράξουν μια κοινώς επωφελή, νέα συμφωνία.

Αυτό ζητάμε να συμφωνηθεί τώρα, μία συμφωνία-γέφυρα μεταξύ του μνημονιακού προγράμματος που ισχύει και ενός νέου «συμβολαίου», όπως το λέμε, μεταξύ Ελλάδας και Ευρώπης που θα βάλει τη χώρα σε πορεία ανασυγκρότησης και θα επιτρέψει στην Ευρώπη να ανακτήσει την αξιοπιστία της απέναντι σε όλους τους λαούς της.

Εμείς τι δεσμευόμαστε να κάνουμε στη διάρκεια των μερικών αυτών μηνών της γέφυρας; Δεν θα κάνουμε, κυρίες και κύριοι, καμία κίνηση που θα εκτροχιάσει τον προϋπολογισμό, καμία κίνηση που θα μειώσει το πρωτογενές πλεόνασμα του 2015 από το επίπεδο στο οποίο έκλεισε, γύρω στο 1,5%.

Θα καταθέσουμε και θα βάλουμε μπροστά βαθιές μεταρρυθμίσεις σε συνεργασία με τον ΟΟΣΑ, ο Γενικός Γραμματέας του οποίου, ο κ. Άνχελ Γκουρία, έρχεται στην Αθήνα αύριο με στόχο να μας βοηθήσει -αυτός και ο Οργανισμός του- στον άρτιο σχεδιασμό των μεταρρυθμίσεων και τη διάφανη και αποτελεσματική παρακολούθηση της εφαρμογής τους.

Σε αυτές τις μεταρρυθμίσεις θα προσθέσουμε περί το 70% των μεταρρυθμίσεων ή δεσμεύσεων που υπάρχουν στο υπάρχον μνημόνιο, δεσμεύσεις με τις οποίες ως σώφρονες άνθρωποι δεν έχουμε καμία αντίρρηση, εφόσον βεβαίως το 30%, που κρίνουμε απαραίδεκτες, είτε μπουν σε αναστολή είτε αφαιρεθούν.

Προτείνουμε, σε συνεργασία με τους εταίρους μας και με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, να καταστρώσουμε μαζί το σχέδιο καταπολέμησης της ανθρωπιστικής κρίσης που προέκυψε λόγω των ευρωπαϊκών πολιτικών άρνησης και των αστοχιών των ελληνικών κυβερνήσεων και της ελληνικής κοινωνίας.

Τέλος, τρόικα τέλος, όπως έχουν πλέον αποδεχθεί και οι ίδιοι οι δανειστές μας. Τι εννοούμε «τρόικα», για να είμαστε ξεκάθαροι: Δεν εννοώ τους τρεις θεσμούς στους οποίους ανήκει η Ελλάδα, δηλαδή στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο στο οποίο ανήκουμε από το Μπειτόν Γουνις, στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα που είναι η κεντρική μας τράπεζα ή στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην οποία είμαστε.

Τι εννοούμε με τη λέξη «τρόικα»; Εννοούμε το κλιμάκιο τεχνοκρατών που έρχεται με αποικιακή συμπεριφορά στην Ελλάδα και που δεν είναι εξουσιοδοτημένο να συζητήσει μαζί μας τη φιλοσοφία του προγράμματος. Αυτό τελείωσε.

Αυτή είναι η πρότασή μας για τη συμφωνία-γέφυρα που θα μας επιτρέψει να προχωρήσουμε σε μία σοβαρή αναθεώρηση της συμφωνίας μας με τους δανειστές μας, με τους εταίρους μας, όσον αφορά τη μακροδυναμική ανάλυση, τα πρωτογενή πλεονάσματα, την αναδιάρθρωση του χρέους, τις βαθιές μεταρρυθμίσεις που θα ακολουθήσουν στη συμφωνία που θα έλθει μετά. Ζητάμε πολλά; Νομίζω ότι ζητάμε το αυτονόητο.

Η δική μας λαϊκή εντολή δεν μας δίνει το δικαίωμα να κάνουμε του κεφαλιού μας.

Έχουμε ακόμη δεκαοκτώ εντολές άλλων δημοκρατικών χωρών. Ένα δικαίωμα μας δίνει, να ζητήσουμε να ακουστούμε, να μας δοθούν μερικές εβδομάδες να καταθέσουμε τις απόψεις μας και από εκεί και πέρα η δική μας εντολή έχει την ίδια αξία και την ίδια δύναμη, ισχύ και νομική υπόσταση, όπως και οι δικές τους.

Όπως είπα στον Γάλλο ομόλογό μου, τον κ. Σαπέν, είναι καιρός να επιστρέψουμε σε μία βασική αρχή του Ζαν Μονέ, στην αρχή ότι αν προσέλθουμε στο τραπέζι της διαπραγμάτευσης και κάτσουμε σε αντίθετες πλευρές του τραπεζιού και ο καθένας αρχίζει και λέει αυτά που είχε σκεφθεί ότι θα πει, οι πιθανότητες αποτυχίας είναι μεγάλες. Αν όμως κάτσουμε όλοι μαζί στην ίδια μεριά του τραπεζιού και βάλουμε το

πρόβλημα απέναντι, οι πιθανότητες επίλυσης και συμφωνίας μεγιστοποιούνται.

Με αυτήν τη φιλοσοφία πήγαμε στο Παρίσι, στη Φρανκφούρτη, στο Βερολίνο, στη Ρώμη και με αυτή τη φιλοσοφία θα προσέλθουμε και την Τετάρτη στο Eurogroup. Στόχος μας είναι η ευρωπαϊκή οπτική και το συμφέρον του μέσου Ευρωπαίου, όχι του μέσου Έλληνα, όχι του μέσου Σλοβάκου, όχι του μέσου Γερμανού. Γιατί το συμφέρον του μέσου Έλληνα ταυτίζεται και με το συμφέρον του μέσου Ευρωπαίου.

Επί προσωπικού –και έτσι θα κλείσω– να ξέρετε ότι επειδή θα είμαι κλεισμένος– όπως γνωρίζουν οι συνάδελφοι που το έχουν κάνει αυτό –σε εκείνες τις απίστευτα δυσάρεστες αίθουσες των Βρυξελλών, όπου είσαι κλεισμένος μόνος σου για πάρα πολλές ώρες, θα προσέλθω σε αυτή την αίθουσα με τις εξής σκέψεις:

Πρώτον, θα σκέφτομαι ότι εκπροσωπώ όχι μόνο το 40% του λαού που μας ψήφισε, αλλά και το 60% που δεν μας ψήφισε. Θα κρατάω κατά νου από τη μία τις συγκινητικές προτροπές του κόσμου να μην κάνουμε πίσω και από την άλλη το εθνικό και ευρωπαϊκό μας καθήκον να βρούμε μία λύση.

Θα θυμάμαι την αγωνία του Κωνσταντίνου Καραμανλή να βάλει και να κρατήσει την Ελλάδα στην ευρωπαϊκή οικογένεια. Θα θυμάμαι παράλληλα τη σκληρή αλλά χρήσιμη κριτική του ΚΚΕ για την Ευρώπη των καρτέλ που θεωρεί τη δημοκρατία διακοσμητική και ανεκτή μόνο στο βαθμό που οι εκλογές δεν αλλάζουν τίποτα.

Πάνω απ' όλα, όμως, θα θυμάμαι το μάθημα που μας δίδαξε ο Ανδρέας Παπανδρέου, το οποίο κάποιοι ξέχασαν, ότι τον «yes, man» δεν τον σέβεται ούτε αυτός στον οποίο λέει συνέχεια «ναι, ναι, ναι».

Παράλληλα, σας εγγυώμαι ότι θα πασχίσω να πω το «ναι» σε κάθε έντιμη και λογική πρόταση που δεν βαθαίνει την κρίση, που δεν της δίνει άλλη μία ώθηση. Ούτε «yes, man», λοιπόν, ούτε «no, man». Απλώς Ευρωπαίοι πολίτες που ξέρουν να υπεραμύνονται του ευρωπαϊκού συμφέροντος, ορθώνοντας ανάστημα απέναντι σε πολιτικές που μπορεί να είναι πλειοψηφικές στην Ευρώπη σήμερα, αλλά πλήττουν βάνουσα την Ευρώπη και τη Δημοκρατία.

Τέλος, την ώρα που είμαστε κλεισμένοι σ' εκείνες τις αίθουσες, θα ήθελα να πιστεύω ότι δεν θα υπάρξει ελληνική ψυχή, δεν θα υπάρξει κάποιος στο Κοινοβούλιο ή εκτός Κοινοβουλίου που, όπως οι μαυραγορίτες της κατοχής προσεύχονταν, θα πει «Βάστα, Ρόμελ».

Λαμβάνω ως δεδομένο ότι θα σας έχουμε όλες και όλους μαζί μας και δεσμεύομαι –και αυτό το λέω σε σας– ως Υπουργός Οικονομικών μιας ρημαγμένης οικονομίας που θα προσπαθήσουμε να ανορθώσουμε όλοι μαζί, ότι σε αυτήν εδώ την αίθουσα από μένα δεν θα υπάρξει ποτέ διάθεση αντιδικίας ή αντιπαράθεσης με κανένα συνάδελφο, ιδίως της Αντιπολίτευσης.

Σας ευχαριστώ.